

Верховний
Суд
Касаційний господарський суд

Окремі питання застосування положень ГПК України

Стаття 287. Право касаційного оскарження
Стаття 296. Закриття касаційного
провадження

Що означає термін «подібність правовідносин» у розумінні положень ГПК України?

- ❖ Відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 287 ГПК України підставами касаційного оскарження судових рішень, зазначених у п. 1, 4 ч. 1 цієї статті, є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права виключно в таких випадках якщо суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку.
- ❖ Згідно з п. 5 ч. 1 ст. 296 ГПК України (у редакції, чинній з 08.02.2020) суд касаційної інстанції закриває касаційне провадження, якщо після відкриття касаційного провадження на підставі п. 1 ч. 2 ст. 287 цього Кодексу судом встановлено, що висновок щодо застосування норми права, який викладений у постанові Верховного Суду та на який посилався скаржник у касаційній скарзі, стосується правовідносин, які не є подібними.
- ❖ Зазначена норма процесуального права спрямована на формування усталеної судової практики вирішення господарських спорів, що виникають з подібних правовідносин, а її застосування судом касаційної інстанції свідчатиме про дотримання принципу правової визначеності.

Що означає термін «подібність правовідносин» у розумінні положень ГПК України?

- ❖ Подібність правовідносин означає, зокрема, тотожність суб'єктного складу учасників відносин, об'єкта та предмета правового регулювання, а також умов застосування правових норм (часу, місця, підстав виникнення, припинення, та зміни відповідних правовідносин). Зміст правовідносин з метою з'ясування їх подібності у різних рішеннях суду (судів) касаційної інстанції визначається обставинами кожної конкретної справи.
- ❖ При цьому під судовими рішеннями у подібних правовідносинах слід розуміти такі рішення, у яких подібними (тотожними, аналогічними) є предмети спору, підстави позову, зміст позовних вимог і встановлені судом фактичні обставини, а також наявне однакове матеріально-правове регулювання спірних правовідносин. З'ясування подібності правовідносин у рішеннях суду (судів) касаційної інстанції визначається з урахуванням обставин кожної конкретної справи.

Верховний
Суд
Касаційний господарський суд

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова Великої Палати Верховного Суду
від 19.05.2020 у справі № 910/719/19

Постанова КГС ВС від 05.08.2020 у справі
№ 910/10225/18

Постанова КГС ВС від 02.07.2020 у справі
№ 908/955/18

